

Zabudnuté eurovoľby

INESS hodnotil programy najväčších politických strán vo voľbách do Európskeho parlamentu

V sobotu 24. mája čakajú Európsku úniu voľby do Európskeho parlamentu. Tieto voľby nie sú medzi občanmi členských štátov príliš populárne a ich účasť na hlasovaní neustále klesá. Na Slovensku majú však až výnimočne nízku popularitu a účasti oprávnených voličov [16,97 % (2004) resp. 19,64 % (2009)] sú zároveň najnižšou zaznamenanou účasťou v histórii celej EÚ.

Pokúsili sme sa zhodnotiť volebné programy najväčších slovenských politických strán. Našli sme pritom zásadné rozdiely v prístupe, od komplexných prepracovaných programov až po neexistujúce programy. Napriek tomu, že sa Európska únia zrejme nachádza na dejinnej križovatke, keď sa bude rozhodovať o možnom vytvorení centralizovanejšej formy únie a presune mnohých nových kompetencií do Bruselu.

Známkovali sme ako v škole (1 - najlepšie, 5 - najhoršie).

SMER-SD známka: 5

Napriek dôslednému prehľadaniu webovej stránky najsilnejšej politickej strany sme žiaden volebný program nenašli. Na stránke sa nachádza len menný zoznam kandidátov. Použili sme preto dva roky starý program z domácich parlamentných volieb v roku 2012. Strana v ňom hovorí o potrebe „posilnenia postavenia Slovenska“ a „ukotvenia v Únii“. Dozvieme sa, že strana sa zameria na „Realizáciu vedomostne sociálneho trhového hospodárstva“, či „Analýzu doterajších skúseností nášho pôsobenia v EÚ, praktickú podobu jej kohéznej politiky a politiky sociálnej a regionálnej súdržnosti.“ Čo to znamená v praxi netušia asi ani autori programu. K témam ako banková únia, euroval, reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky, dane z finančných transakcií, rozširovanie EÚ či použitie európskeho rozpočtu nenájdeme nič.

+

- žiadny program

KDH známka: 2-

Do volieb predstavila samostatnú stránku. Okrem prezentácie kandidátov (kde dominuje prísľub obhajovať tradičný koncept rodiny) tu nájdeme aj program. KDH sa obáva prenesenia nákladov na naše banky v súčasnom navrhovanom modeli bankovej únie. Podporuje

euroval, ale jeho stratégiou by mal byť návrat už poskytnutých zdrojov. Objavujú sa témy ako znižovanie byrokracie, podpora štruktúrnych fondov (technologické centrá, venture fondy) a Európskeho sociálneho fondu (daňovo odvodové úľavy pre rizikové skupiny), či problematika Rómov na európskej úrovni. Objavujú sa tu však aj témy, ktoré sú na úrovni EÚ ťažko presaditeľné (plán na „Tretí groš“).

- + relatívne konkrétne body v oblasti využitia európskych zdrojov
- program skôr predstavuje kroky v domácej politike s využitím európskych zdrojov, s výnimkou rodinnej politiky chýba konkrétnejší názor na celoeurópske strategické otázky

DEMOKRATICKÁ STRANA

SDKÚ – DS známka: 3

Webu ešte stále dominuje program z volieb 2012, po krátkom boji ale nachádzame aj trojstránkový programček do európskych volieb. Vyvesený bol koncom apríla a 230 návštev naznačuje, že ľudia si ho pozrú skôr náhodne. Okrem povinnej jazdy ako menej byrokracie, zvyšovanie konkurencieschopnosti a zodpovedné hospodárenie pre stabilné euro sú tu primiešané aj domáce témy (nižšia daňovo-odvodová záťaž pre mladých). Za pochvalu stojí pomerne jasné „nie“ daňovej harmonizácii a podpora daňovej suverenity. Z celoeurópskych tém je spomenuté ešte dokončenie digitálneho trhu, podpora členstva nových krajín, trhové a investičné partnerstvo s USA a zachovanie vodných zdrojov pod kontrolou štátu.

- + názor na daňovú suverenitu
- príliš heslovitý program bez hĺbky

Občasní lidé a Nezávislé Osobnosti známka: 2-

Stránka Občasných sa za EÚ voľby nehanbí a víta sériou videí z volebného tour. Program však ponúka len 5 krátkych bodov. 1 – EÚ sa nemá miešať do kultúrno-etických záležitostí. 2 – posilnenie právomocí Európskeho parlamentu na úkor Komisie, priama voľba prezidenta EÚ (Prezident Európskej rady). 3 – zníženie byrokracie a zastavenie Transatlantickej obchodnej dohody v súčasnej podobe. 4 – transparentnejšie eurofondy 5 – rovnaké podmienky pre poľnohospodárov. Ďalšie body sa objavujú aj v prezentáciách jednotlivých kandidátov, jedná sa väčšinou o nekonkrétne prisľuby o ochrane rodiny, znížení byrokracie či väčšej kontrole euroúradníkov. Za zmienku stojí zrušenie budovy Európskeho parlamentu v Štrasburgu a referendum o rozširovaní EÚ.

- + názor na niektoré zásadnejšie celoeurópske témy
- program vytvára dojem náhodnosti zvolených tém, nedopĺňajú sa

SaS známka: 1-

Sloboda a solidarita je v oblasti prezentovania názorov na európske veci aktívna a eurovoľby tento fakt len posilňujú, keď strana nasadila do boja okrem tradičných nástrojov aj putovný kabaret. Nie prekvapivo je teda k dispozícii 20-stranový volebný program. Okrem úvodu k situácii EÚ a základným postojom SaS k EÚ program ponúka aj náhľad strany k jednotlivým témam. V oblasti menovej politiky je tu odmietnutie bail-outov, pri bankovej únii je nezachraňovanie stratových bánk, odmietnutie fiškálnej únie aj daňovej harmonizácie, odmietnutie navyšovania rozpočtu EÚ, reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky, odmietnutie armády EÚ, presadzovanie tzv. „sunset clause“ (automatické zrušenie regulácií, ktoré nedokážu pravidelne obhájiť svoj zmysel), zápočet eurofondov s platbami do EÚ, zrušenie druhého sídla Euro-parlamentu a mnohé ďalšie. Ako jediná strana v programe naznačuje aj spôsob presadzovania svojich cieľov.

- + komplexné a systematické pokrytie veľkých tém, vrátane argumentácie a náčrtu presadzovania
- len nepriamy dotyk s energetickou a zelenou politikou EÚ, ktorá by v kompletnej stratégii nemala chýbať

NOVA známka: 2

Programuchtivý návštevník stránky dostane k dispozícii 20-stranový dokument. V úvode odmieta federalizáciu EÚ a podporuje posilnenie právomocí Európskeho parlamentu na úkor Komisie. V programe je pomerne jasne odmietnutý doterajší prístup k zachraňovaniu eurozóny, vrátane presadzovania zriadenia parlamentného Výboru pre Euroval. Odmieta kolektívnu záchranu bankového systému, fiškálnu centralizáciu a podporuje daňovú suverenitu. Spomenutá je aj energetická politika, reforma kohéznej politiky, reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky, a dokonca aj oblasť trestného práva.

- + kvalitný a komplexný program
- nie je bližšie spomenutá problematika rozpočtu EÚ, plánu na zníženie byrokracie chýbajú konkrétnejšie kroky

Most-Híd známka: 4

Stránka ponúka len minimalistický 14-bodový program. Pár slovné heslá ako „silné zastupovanie záujmov občanov v Európe“ alebo „znižovanie byrokracie v Európe“ sotva môžeme označiť za niečo, z čoho si má volič vytvoriť predstavu. Len dva body znejú troška konkrétnejšie a síce „vykonanie auditu, či doteraz poskytnuté peniaze skutočne dokázali znížiť regionálne rozdiely“ a „vytvorenie spoločného európskeho štandardu sociálneho a zdravotného systému pre všetky členské štáty.“

- + program existuje
- praktický v ňom nič nie je

SMK známka: 4

Pár strán programu ponúka text, v ktorom sa väčšinou vyskytujú len všeobecné nekonkrétne frázy o silnejšej Európe, tvorbe pracovných miest či vzdelaní (vrátane „podpory práva na mier“). Za zmienku stojí len obširnejšie pojednanie o právach menšín. Viaceré návrhy (zníženie DPH na potraviny, investície na južnom Slovensku) patria do domácej agendy, nie európskej. Veľké európske témy ako banková únia, fiškálna únia, monetárna politika a pod. úplne absentujú.

- + aspoň formálna snaha dať programu systém
- nekonkrétna frázovitosť, zamieňanie si domácej a európskej politickej agendy, absentujúce témy

SNS známka: 5

Na stránke národnárov sa nám nepodarilo nájsť program k voľbám. Volič si tak musí program vyskladať z fragmentov na blogoch a videách, ktoré sa na stránke nachádzajú. Z nich sa v podstate dozvieme len to, že „SNS sa chce v Európarlamente pokúsiť dosiahnuť reformovanie jej európskych inštitúcií, zladenie sociálnych systémov, zavedenie priemernej ceny práce, zastavenie zmeny volebného systému, posilniť právomoci členských štátov – najmä tých menších.“ Z konkrétnych vecí sa dá vidieť kritický postoj k zmene volebného systému, odmietanie jednotnej azylovej politiky a zovzájomnenia dlhov krajín.

- + názor na zmenu volebného systému
- program chýba

Záver

Z programov najviac vytrčajú strany SaS a NOVA, ktoré ponúkajú systematický a komplexný náhľad na hlavné európske témy. Niektoré strany nie úplne pochopili, aké témy sú na európskej úrovni kľúčové, iné program vyslovene odflákli. U dvoch strán sa nám program nepodarilo nájsť vôbec.